

Pestprotocol Heldringschool
Coördinator: M. Vink (directeur)

Doel pestprotocol:

Dit pestprotocol heeft als doel het voorkomen van pesten.

*Alle leerlingen moeten zich op school veilig kunnen voelen, zodat zij zich kunnen richten op hun taken op school en vriendschappen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.
Het voorkomen van pesten is dan ook heel belangrijk en daarom gaat een gedeelte van dit pestprotocol over de preventie.*

Het stoppen van pesten

Mochten we met pesten te maken hebben dan biedt dit protocol handvatten om daarmee om te gaan en het pesten en de situaties zo goed mogelijk op te lossen.

Duidelijkheid

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, naar personeel stappen om aan te geven als iets niet loopt. Daarnaast proberen we met dit protocol een basis te leggen voor het omgaan met pesten. Dit betekent dat er in de basis dezelfde regels en consequenties gelden, wel kan in iedere situatie op een andere manier gewerkt worden aan een oplossing.

Wat is pesten:

Pesten is schadelijk. Maar plagen mag wel. Maar waar ligt de grens tussen pesten en plagen?

Wat is plagen?

Plagen gebeurt een enkele keer, spontaan en het duurt niet lang. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Wat is ruzie?

Ruzie is een situatie of verschijnsel waarbij mensen onenigheid met elkaar hebben, wat gepaard kan gaan met over en weer schelden, het elkaar de schuld van iets geven, zwartmakerijen, of zelfs fysiek geweld.

Ruzies kunnen van zeer korte aard zijn, maar ook jarenlange ruzies kunnen voorkomen.

Wat is pesten?

Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen.

Bij pesten zijn de partijen niet gelijk. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het sterkere kind, de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op.

De pestkop heeft geen positieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Direct en indirect pesten

Pesten kent verschillende vormen. Een directe vorm van pesten is een openlijke, zichtbare aanval op een ander. Uitschelden, schelden en beschuldigingen zijn voorbeelden van directe en verbale agressie. Bij indirect pesten wordt iemand bijvoorbeeld op een niet zichtbare en onduidelijke manier buitengesloten door een groep.

Digitaal pesten

Bij digitaal pesten of cyberpesten gebruiken kinderen of jongeren het internet of hun mobiele telefoon. Voorbeelden zijn een anoniem mailtje sturen, iemand uitschelden via sociale media, of beledigende whatsapp –berichten sturen.

Bij cyberpesten is fysieke kracht minder belangrijk. Het pesten kan zelfs anoniem plaatsvinden. Doordat de pester niet direct ziet hoe het slachtoffer reageert, beseft hij bovendien minder goed hoe kwetsend zijn boodschappen zijn. Daardoor kan het pesten harder aankomen dan de bedoeling was.

Risicofactoren

Dit is een school voor speciaal basisonderwijs. Alle kinderen vinden iets moeilijk. Bijvoorbeeld om ruzies op te lossen, grapjes herkennen, stoppen als iemand het aangeeft of op de juiste wijze opkomen voor jezelf.

Slachtoffer

Kinderen worden vaak gepest als zij fysiek of emotioneel zwak zijn of afwijken van de 'norm'.

De pester

Pesters kunnen zich vaak slecht inleven waardoor zij zich nauwelijks verantwoordelijk voelen voor hun daden.

Omgevingsfactoren

Kinderen kunnen agressie die zij thuis zien nadoen. Daarnaast wordt de kans dat kinderen gaan pesten groter als ouders weinig bij hen betrokken zijn, hen afwijzen en verwaarlozen of te weinig toezicht houden.

De aanwezigheid van een vriendengroep die toekijkt en niet optreedt tegen het pesten, vergroot de kans dat het pesten doorgaat.

De kans op pesten en agressief gedrag is groter op scholen met weinig duidelijke gedragsregels, gering toezicht en een gebrek aan individuele benadering. Door op school een sfeer te creëren waarin harmonie en respect voor elkaar centraal staan kan het pesten worden omgevormd tot socialer gedrag.

Het zien van agressief gedrag op televisie kan bij sommige kinderen tot agressie leiden.

Beperking

Soms zorgt de beperking van een kind ervoor dat de oplossing niet duurzaam is, en het gedrag steeds blijft terugkeren. Het is bij kinderen met een beperking van belang om veel te herhalen om een gedragsverandering te laten plaatsvinden. Dit kost tijd en is meestal niet in een week aangeleerd.

Signalen

Signalen thuis:

- Weerstand om naar school te gaan, doen alsof ze ziek zijn
- Lichamelijke klachten
- Vaak huilen
- Slaap en eetproblemen
- Buikpijn
- Zijn er vriendschappen

Signalen school:

- Leerling heeft weinig relaties
- Leerling blijft altijd als laatste over als er gekozen wordt
- Leerling komt klagen en schakelt hulp van leerkracht in
- Leerling komt nooit naar leerkracht toe

Gedragsregels

De school leert de kinderen vriendelijk met elkaar om te gaan en elkaar te respecteren en accepteren.

De school wil een veilige plek zijn voor iedereen. Orde rust en regelmaat bevorderen het welzijn van de leerlingen.

Er zijn duidelijke regels in omgang met elkaar. We hebben respect voor elkaar. We houden rekening met elkaar. Alle mensen op school zijn verschillend maar wel even belangrijk. Je hoeft geen vrienden te zijn met iedereen, maar je doet wel beleefd.

De school heeft afspraken en regels die gelden voor iedereen (zie schoolgids).

Als je problemen hebt met een andere leerling, dan probeer je er samen over te spreken. Lukt dit niet, dan vraag je om hulp aan een leerkracht. Reageren met geweld is altijd fout. Blijf van andermans lijf en spullen af. Als een ruzie is opgelost stoppen we erover.

Iedereen is verantwoordelijk voor zijn eigen gedrag. Regels zijn van en voor iedereen. Overtreden van de regels en afspraken kan vervelende gevolgen hebben. Een ander heeft er last van en jijzelf ook.

Aanpak van pestgedrag

De aanloop tot pestgedrag is een proces. In dit proces is het belangrijk dat leerkrachten, leerlingen en ouders alert zijn op signalen en daarnaast met elkaar een goed en veilig klimaat scheppen.

Preventieve maatregelen

Als school proberen we pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten met kinderen besproken, waarna met hen de regels worden vastgesteld.

De eerste 6 weken van het schooljaar zijn vooral belangrijk voor het vormen van een goed pedagogisch klimaat. In de dagelijkse praktijk doen we dit onder andere door gebruik te maken van de methode voor sociaal-emotionele vorming 'Kinderen en hun sociale talenten'.

Om een beeld te krijgen van de sociale competentie van de leerlingen vullen leerkrachten na de eerste 6 weken een sociogram in, en maken we gebruik van de SCOL, zodat we het onderwijs goed kunnen afstemmen op de leerlingen. In oktober en maart vullen de leerkrachten de lijsten in, in maart vullen ook de leerlingen zelf de Leerlinglijst in. Naar aanleiding van de resultaten van SCOL wordt bekeken of het aanbod vanuit de methode toereikend is.

Voor alle groepen wordt 2 keer per jaar een groepsplan sociale competentie gemaakt, hierin houdt de leerkracht rekening met wat er nodig is in de groep en de uitkomsten van SCOL en het sociogram. Ook wordt er gekeken naar welke zorg er op individueel niveau nodig is, bijvoorbeeld door gesprekjes met leerlingen, gesprekken met ouders, tijdens het kennismakingsgesprek.

Preventie op schoolniveau

- Iedereen binnen de school probeert bij iedere situatie een voorbeeld te zijn voor leerlingen hoe je op een respectvolle manier met elkaar kan omgaan.
- Laat een leerlinge dit gedrag zien dan versterken we dit door een compliment te geven.
- Streven naar een goed pedagogisch klimaat.
- Leerlingen veiligheid bieden.
- Leerkrachten en medewerkers van de school zijn betrokken bij leerlingen, nemen kinderen serieus en bieden individuele aandacht.
- Regelmatig terugkerend behandelen van pestonderwerpen op ieder niveau.
- Duidelijke regels in de school.

Preventie op leerkracht-niveau

- Leerlingen duidelijk maken dat signalen van pesten doorgegeven moeten worden.
- Leerkrachten nemen stelling tegen pesten.
- Leerkrachten bieden structuur.
- Leerkrachten geven een goed voorbeeld door op een respectvolle en rustige manier om te gaan met leerlingen, ouders en collega's.
- Er zijn gedragsregels voor leerlingen opgesteld door het team.
- Leerkrachten stellen met de leerlingen gedragsregels op en zien toe op de naleving daarvan.
- Van elke leerkracht wordt verwacht dat hij/zij werkt aan positieve groepsvorming:
 - Respect voor elkaars mogelijkheden en onmogelijkheden.
 - Samen werken, elkaar helpen.
 - Respect voor (elkaars) spullen.
 - Niemand buitensluiten.
 - Naar elkaar luisteren
 - Ruzies uitpraten en goedmaken
- Registraties op het logvel in Esis.
- Incidenten, positief en negatief, bespreken met ouders.
- Leerkrachten reflecteren met leerlingen op een lastige situatie en geven feedback, successen worden beloond.
- Het is de taak van de leerkracht om leerlingen handvatten te geven hoe zij ruzie/pestsituaties op een goede manier kunnen doorgeven aan de leerkracht.
- De leerkracht zal bij vermoeden van een pestsituatie, dit bespreken in het team.

Preventie op leerling-niveau

- Doorgeven van pest/ruzie situaties aan de leerkracht, SMW, intern begeleider of directie.
- Voor elkaar opkomen.
- Mede verantwoordelijk voor een goede sfeer in de klas.
- Klasgenoten niet uitsluiten.

Preventie op ouder-niveau

- Zorg voor betrokkenheid en veiligheid voor uw kind.
- Luister naar uw kind, en neem uw kind serieus.
- Neem contact op met school, vertrouwenspersoon of maatschappelijk werk als uw kind thuiskomt met een naar verhaal.
- Let op bovengenoemde signalen en bespreek deze met school.
- Deel complimenten uit bij goed gedrag.

Stappen

Pesten is een proces, eerst signaleren, inbrengen in team. Als er pestgedrag wordtesignaleerd betekent dit dat er al meerder incidenten zijn geweest en dat een leerling structureel wordt gepest. Bij pesten worden de volgende stappen ondernomen.

Stap 1

De leerkracht neemt het incident serieus en beslist of direct opgeschaald wordt naar de coordinator (M. Vink) dan volgt er een gesprek met alle partijen om een goed beeld te krijgen van de situatie.

Stap 2

Betrokkenen worden geïnformeerd. De pestsituatie wordt ingebracht in het team en alle ouders worden geïnformeerd. Zo nodig wordt de orthopedagoog ingeschakeld voor een verheldering van inschatting van de situatie.

Stap 3

Er worden acties afgesproken. Ouders worden betrokken. Met leerlingen in gesprek worden oplossingen en straffen vastgesteld. Hierbij kunnen ook professionals van buitenaf worden betrokken.

Stap 4

Binnen en bij stap 3 gesteld termijn wordt het pestprobleem geëvalueerd en worden waar nodig nieuwe acties afgesproken.